

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

“ НА ЗЛАМІ СТОЛІТЬ: СПАДЩИНА ТА ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ВЕТЕРИНАРНІЙ ФАРМАКОЛОГІЇ І ТОКСИКОЛОГІЇ”

ПРИСВЯЧЕНОЇ

*125 річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора,
завідувача кафедри фармакології та токсикології (1934-1972)*

Вікентія Сковронського

*110 річниці від дня народження доктора біологічних наук, професора за-
відувача кафедри фармакології та токсикології (1973-1985)*

Зеновія Скородинського

13–14 листопада 2025 р.

м. Львів

УДК 615.15:615.9(092)(477)(082)

Матеріали всеукраїнської конференції «На зламі століть: спадщина та інновації в сучасній ветеринарній фармакології і токсикології» (м. Львів, 13–14 листопада 2025 р.). Львів, 2025. 149 с.

DOI: <https://doi.org/10.32718/konf.13-14.11.2025>

Схвалено рішенням вченої ради Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, протокол № 14 від 30 жовтня 2025 р.

Організаційний комітет та редакційна колегія: Іван ПАРУБЧАК (голова організаційного комітету), Олег ФЕДЕЦЬ (заступник голови організаційного комітету), Тарас ПУНДЯК (заступник голови організаційного комітету), Василь ГУНЧАК (заступник голови організаційного комітету), Ростислав ВАСІВ (секретар організаційного комітету), Богдан ГУТИЙ, Іван ХАРІВ, Наталія СЛОБОДЮК, Алла ВИНЯРСЬКА, Христина ЛЕСЬКІВ, Марія СОЛТИС.

© Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, 2025

© Автори статей, 2025

ЗМІСТ

Слободюк Н. М., Гунчак В. М., Гуфрій Д. Ф., Винярська А. В., Харів І. І., Васів Р. О., Леськів Х. Я., Солтис М. П. КАФЕДРА, ЩО ТВОРИТЬ ІСТОРІЮ: ШЛЯХ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЗРОСТАННЯ	8
Винярська А. В., Гуфрій Д. Ф., Гунчак В. М. ФЕНОМЕН ВІКЕНТІЯ СКОВРОНСЬКОГО: ЖИТТЯ ТА НАУКА МІЖ ВІЙНАМИ ТА ДЕРЖАВАМИ	11
Гуфрій Д. Ф., Гунчак В. М., Васів Р. О., Харів І. І., Слободюк Н. М., Винярська А. В., Леськів Х. Я., Солтис М. П. ПРОФЕСОР СКОРОДИНСЬКИЙ З. П. – ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТУ	13
Anna Waclawik, Maria Ciesielska, Paweł Sysa PROFESOR LUDWIK FLECK, LWOWIAK. PRZYWRÓCENIE LWOWSKIEJ MEDYCYNIE UCZONEGO ŚWIATOWEJ SŁAWY, MIKROBIOLOGA I IMMUNOLOGA, TWÓRCĘ SZCZEPIONKI PRZECIW TYFUSOWI PLAMISTEMU ORAZ PIONIERA FILOZOFII NAUKI	16
Zbigniew Wróblewski PELOTERAPIA BOROWINĄ U KONI	18
Авдос'єва І. К., Кичун І. В., Калініна О. С. ОЦІНКА ВІРУЛІЦІДНОЇ ДІЇ ЛІПОМЕТУ ЕКСПРЕС-МЕТОДОМ ТА IN OVO	19
Багдасарян Н. Ю., Деркач І. М. БІОЛОГІЧНА РОЛЬ ЗАЛІЗА В ОРГАНІЗМІ Й ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛІЗОВІСНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ СОБАК	21
Богач О. М., Богач М. В. ВПЛИВ АНТИКОКЦИДІЙНИХ ПРЕПАРАТІВ АМПРОЛЕВ-ПЛЮС І БРОВІТАКОКЦИД НА ПОКАЗНИКИ КРОВІ ПОРОСЯТ ЗА ЕЙМЕРІОЗУ ЗАЛЕЖНО ВІД СТУПЕНЯ ІНВАЗІЇ	22
Богомаз А. А., Лещова М. О. ВПЛИВ ТРАВИ ЯКІРЦІВ СЛАНКИХ (TRIBULUS TERRESTRIS) У СКЛАДІ ВИСОКОЖИРОВОГО РАЦІОНУ НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ ЩУРІВ	24
Бойко Г. В., Бойко Ю. В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ КСЕРОГЕЛЮ ТА ЙОГО КОМПЛЕКСУ З ІНУЛІНОМ ЗА ЗМІШАНОГО Т-2 І ЗЕАРАЛЕНОНТОКСИКОЗУ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ	25
Буткалюк Ю. М., Желавський М. М. ЗАСТОСУВАННЯ ІЗОМАЛЬТОЗИ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ПОРУШЕНЬ ОБМІНУ РЕЧОВИН І РЕПРОДУКТИВНИХ РОЗЛАДІВ У КОРІВ	27
Ващик Є. В., Ладогубець О. В., Дученко К. А. СТРАТЕГІЇ МІНІМІЗАЦІЇ СТРЕСУ В ВЕТЕРИНАРНІЙ ФАРМАКОТЕРАПІЇ: ОГЛЯД СУЧАСНИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ ЗАСТОСУВАННЯ	28
Велесик Т. А., Сачук Р. М., Мартинюк Г. В. STEM-ПІДХІД У НАВЧАННІ ДИСЦИПЛІН “ХІМІЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ” І “ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ”: ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ З ПРАКТИКОЮ ЛАБОРАТОРІЙ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ	30
Висоцький А. О. ДОСЛІДЖЕННЯ ШКІРНО-ПОДРАЗНЮЮЧОЇ, МІСЦЕВО ПОДРАЗНЮЮЧОЇ ДІЇ НА СЛИЗОВУ ОБОЛОНКУ ОКА КРОЛЯ ТА АЛЕРГЕННИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПРЕПАРАТУ «СЕКОБРЕН»	32
Віщур О. І., Мудрак Д. І., Романович М. С., Руденко О. П. АКТИВНІСТЬ ПРИРОДНИХ Й АДАПТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ У ПОРОСЯТ РАНЬОГО ВІКУ ЗА ДІЇ ЛІПОСОМАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ ІНТЕРФЛОК	33

Влізло В. В., Остапів Д. Д., Мисак А. Р., Остапів, Р. Д., Самарик В. Я., Максимович І. А., Щербатий А. Р., Грищевич А. Л. АНТИМІКРОБНА ДІЯ ГІДРОГЕЛЕВИХ ПОВ'ЯЗОК ПІСЛЯ НАСИЧЕННЯ ТЕТРАЦИКЛІНАМИ	35
Вус У. М., Гутий Б. В. ВПЛИВ «ДЕВІВІТ КАРНІТИНУ» НА ІМУННУ СИСТЕМУ ЩУРІВ ЗА УМОВ ІНТОКСИКАЦІЇ ТЕТРАХЛОРМЕТАНОМ	37
Гірський С. І., Прийма О. Б. ВИБІР ЕФЕКТИВНИХ І БЕЗПЕЧНИХ СХЕМ ЛІКУВАННЯ БАБЕЗІОЗУ СОБАК, СПРИЧИНЕНОГО BABESIA CANIS ТА B. GIBSONI	39
Глуценко Я. В., Гонтарь А. М., Северин Р. В., Савенко М. М. ЗАСТОСУВАННЯ ГОМЕОПАТИЧНИХ ЗАСОБІВ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ АСОЦІЙОВАНИХ РЕСПІРАТОРНИХ ІНФЕКЦІЙ КОТІВ	41
Горюк Ю. В. СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ СТВОРЕННЯ І СТАНДАРТИЗАЦІЇ БАКТЕРІОФАГОВИХ ПРЕПАРАТІВ	43
Гунда У., Винярьська А. В., Слободюк Н. М. ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИН ПРИ ЗООНОЗНИХ ПАРАЗИТАРНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ	44
Дацюк Д. Л., Гунчак В. М., Васів Р. О., Солтис М. П. ПРО РОЗРОБКУ І ЗАСТОСУВАННЯ НОВОГО ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНОГО ЗАСОБУ ПРИ ЛІКУВАННІ ЗОВНІШНЬОГО ОТИТУ В СОБАК	45
Zhelavskiy M. M., Kernychnyi S. P., Dmytriv O. Ya. CLINICAL EXPERIENCE WITH THE APPLICATION OF AGLEPRISTONE FOR FIBROADENOMATOSIS OF THE MAMMARY GLANDS IN CATS	46
Желавський М. М. КЛІНІЧНЕ ЗАСТУВАННЯ ДЕСЛОРЕЛІНУ (SUPRELORIN® 4,7 mg) ПРИ РЕГУЛЯЦІЇ СТАТЕВОЇ ЦИКЛІЧНОСТІ У СУК	48
Жила М. І., Стронський Ю. С., П'ятничко О. М., Патерега І. П. ТОКСИКОЛОГІЧНА ОЦІНКА КОМБІНОВАНОГО АНТИБАКТЕРІАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ «РІКЕТРОН Н»	51
Зарицький С. М., Бурда Т. Л. ФАРМАКОТЕРАПІЯ КОНЯ ЗА БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ	53
Іщенко В. Д. ФІТОПРЕПАРАТИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА АНТИБІОТИКАМ У ПТАХІВНИЦТВІ	54
Кичан М. В., Васів Р. О., Сачук Р. М. «КУБАЗОЛ» – ВІТЧИЗНЯНИЙ ВЕТЕРИНАРНИЙ ПРЕПАРАТ ДЕРМАТОЛОГІЧНОЇ ДІЇ: ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ФАРМАКОЛОГІЧНІ ПЕРЕВАГИ	56
Козак М., Петрух І., Кушнір І., Монька Н., Лубенець В. БАКТЕРИЦИДНА ТА ПРОТИГРИБКОВА ДІЯ ЕТИЛТІОСУЛЬФОНІЛАТІВ У РОЗЧИНІ ДИМЕКСИДУ	57
Козенко О. В., Кремпа Н. Ю. ВПЛИВ ЗАСОБУ GLOBIGEN®PIG DOSER НА ДИНАМІКУ ВМІСТУ ІМУНОГЛОБУЛІНІВ У СИРОВАТЦІ КРОВІ ПОРОСЯТ	59
Колотницький В. А., Коломієць І. А., Камрацька О. І., Слепокура О. І., Проданчук О. В. ЕПІОЛОГІЯ ТА ПАТОГЕНЕЗ ЗУБНОГО КАМЕНЮ У СОБАК ТА КОТІВ	61
Кондратюк М. Л., Гунчак В. М., Сачук Р. М. ЦЕЛЕКОКСИБ ЯК СЕЛЕКТИВНИЙ ІНГІБІТОР ЦОГ-2 У ВЕТЕРИНАРНИЙ МЕДИЦИНІ: РОЗРОБКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ ІН'ЄКЦІЙНОГО ПРЕПАРАТУ	62
Коренева Ю. М., Герілович І. О., Кіпченко А. В., Дунаєв Ю. К. ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ГОСТРОЇ ТОКСИЧНОСТІ ВЕТЕРИНАРНОГО ПРЕПАРАТУ ОКЕРО ДЛЯ БЛИХ ЩУРІВ	63

Котик Б. І., Понкало Л. І., Олійник І. Я., Салига Н. О., Приймич В. І. ЗАСТОСУВАННЯ БЕТАЇНУ ЯК АНТИОКСИДАНТНОЇ СПОЛУКИ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ ТЕПЛООВОГО СТРЕСУ У ТВАРИН	65
Коцюмбас І. Я., Жила М. І., Шкодяк Н. В., Лісова Н. Е. ЛАБОРАТОРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА УМОВ ДОКЛІНІЧНИХ ТА КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	67
Кошевой В. І., Науменко С. В., Беспалова І. І. НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ОЦІНКИ ВЗАЄМОДІЇ НАНОЧАСТИНОК БІОГЕННИХ ЕЛЕМЕНТІВ З АЛЬБУМІНОМ ЯК ПОКАЗНИКА БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ФАРМАКОЛОГІЧНОЇ ДІЇ	69
Кравченко С. О., Канівець Н. С., Дмитренко Н. І., Кайдар Т. В. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЗА ГЕПАТИТУ СОБАК	72
Куртяк Б. М., Романович М. С., Руденко О. П., Віщур О. І., Мудрак Д. І. АКТИВНІСТЬ ПРИРОДНИХ І АДАПТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ У ПОРОСЯТ РАНЬОГО ВІКУ ЗА ДІЇ ЛІПОСОМАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ ІНТЕРФЛОК	73
Кучерявенко Р. О. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІМУННОГО ЗАХИСТУ В ТЕРАПІЇ ІНФЕКЦІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ ТВАРИН	75
Кушнір В., Герасименко К. ПРИРОДНІ АНТИБАКТЕРІАЛЬНІ ЗАСОБИ	76
Кушнір В., Грачова А. СУЧАСНІ НЕСТЕРОЇДНІ ПРОТИЗАПАЛЬНІ АНАЛЬГЕТИКИ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ	77
Кушнір В., Капуста І. СУЧАСНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ	79
Лабунська О. Л., Гунчак В. М., Харів І. І. ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ІМУНОКОРУ В ТЕРАПІЇ ДЕРМАТОФІТІЇ ДИКИХ КОТІВ	80
Маркевич О. М., Мисак А. Р., Хомин Н. М., Дудчак І. П. ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ТОКСИЧНОСТІ КРОВОСПИННОЇ ПОВ'ЯЗКИ ВИГОТОВЛЕНОЇ НА ОСНОВІ АЛЬГІНАТНО-ХІТОЗАНОВИХ ПОХІДНИХ	81
Мартинишин В. П. ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ НОВОГО ПРОТИГРИБКОВОГО ВЕТЕРИНАРНОГО ПРЕПАРАТУ НА ОСНОВІ 4-(3,4-ДИМЕТОКСИБЕНЗІЛІДЕН)АМІНО)-5-(2-ФЛЮОРОФЕНІЛ)-4Н-1,2,4-ТРИАЗОЛ-3-ІОЛУ	83
Мартинів Ю. В., Кісера Я. В. ВИКОРИСТАННЯ РАЛТЕГРАВІРУ ЗА ІНФЕКЦІЙНОЇ ЛЕЙКЕМІЇ У КОТІВ	84
Мартишук Т. В., Гутий Б. В. ВПЛИВ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ «БУТАСЕЛМЕВІТ-ПЛЮС» НА РІВЕНЬ ЗАГАЛЬНОГО ПРОТЕЇНУ ТА ЙОГО ФРАКЦІЙ У СИРОВАТЦІ КРОВІ ПОРОСЯТ ПІСЛЯ ВІДЛУЧЕННЯ	86
Морозенко Д. В., Кравченко Н. О. ОТРУЄННЯ СОБАК ІЗОНІАЗИДОМ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ	88
Парахнич І. Р., Кошевой В. І. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ НАТУРАЛЬНОГО ПОЛІФЕНОЛЬНОГО ФІТОПРЕПАРАТУ З VITIS VINIFERA L. ЗА КОРЕКЦІЇ ПЕРЕБІГУ ПІСЛЯРОДОВОГО ПЕРІОДУ У СУК	89
Парченко В. В. РОЛЬ ПОХІДНИХ 1,2,4-ТРИАЗОЛУ У СТВОРЕННІ СУЧАСНИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ПРЕПАРАТІВ	91
Присяжнюк В. Я. РОСЛИННЕ ЛІКУВАННЯ	93
Присяжнюк В. Я. НАРОДНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ	94
Рибачук Ж. В. ТОКСИКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОСЛИНИ ДРАЦЕНА ТА ФАРМАКОЛОГІЧНА СТРАТЕГІЯ ТЕРАПІЇ ТВАРИН	95

Зайченко, Микола Хайтович. К.: ВСВ «Медицина», 2022. 342 с.

7. Хмельницький Г.О., Духницький В.Б. Ветеринарна фармакологія. Київ, 2017. 585 с.

8. Acute toxicity studies and determination of median lethal dose. / J. S. Akhila та ін. Current science. 2007. Т. 93, № 7. С. 917–920.

9. VICH GL43 Guidance for Industry Target Animal Safety for Veterinary Pharmaceutical Products.

ФАРМАКОТЕРАПІЯ КОНЯ ЗА БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ

С. М. Зарицький, PhD, старший викладач

Т. Л. Бурда, завідувач навчально-наукової лабораторії терапії

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

e-mail: serhii.zarytskyi@pdau.edu.ua, tetyana.burda@pdau.edu.ua

Вступ. Однією із найпоширеніших хвороб дихальних шляхів у коней вважають бронхіальну астму. Раніше цю патологію називали рецидивуючою обструкцією дихальних шляхів, хронічним обструктивним захворюванням легень, запальним захворюванням дихальних шляхів [7, 8]. До етіологічних факторів ризику розвитку бронхіальної астми належать численні прозапальні алергени, які містяться у повітрі, зокрема у стайні, а саме – пил, цвіль, грибки, порушення санітарно-гігієнічних умов утримання коней [4, 6, 9]. Підвищена реактивність дихальних шляхів до прозапальних алергенів призводить до бронхоальвеолярного нейтрофільного запалення, бронхоспазму та накопичення слизу, яке призводить до зменшення прохідності дихальних шляхів і зниження вентиляції легень [3]. Клінічно захворювання проявляється кашлем різного ступеня, появою хрипів, утрудненим видихом (експіраторною задишкою), зниженням фізичної витривалості та працездатності [3]. Фармакотерапія коней за бронхіальної астми часто зосереджена на підтримці прохідності дихальних шляхів. Кортикостероїдні препарати застосовують для зменшення запалення у дихальних шляхах коня, тоді як бронходилататори використовують з метою усунення бронхоконстрикції і відновлення прохідності бронхів [1, 2, 5].

Мета дослідження полягала в оцінці ефективності застосування фармакологічних засобів при лікуванні коня за бронхіальної астми

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводилось у приватному кінному клубі м. Полтави. Обстежено коня гуцульської породи, віком 16 років, який утримувався в стайні. Методи дослідження включали клінічний огляд, підрахунок частоти пульсу та дихання, аускультатию легень і трахеї та аналіз умов

утримання та годівлі. Схема фармакотерапії коня включала: Еуфілін – 7 мг/кг, 2 рази на день, перорально; Комбі-кел (діюча речовина прокаїну бензилпеніцилін) – 1 мл/10 кг, 1 раз на добу, 5 днів, внутрішньом'язово; Дексаметазон – 2,5 мг/100 кг, 1 раз на добу, 3 дні внутрішньом'язово; Катозал 10 % – 15 мл, 1 раз на добу, 5 днів, підшкірно.

Результати дослідження. Згідно даних анамнезу було встановлено, що кінь утримувався в стані з недостатньою вентиляцією та підвищеною запиленістю повітря, сіно, яке використовувалось для годівлі тварини, надмірно запилене. Кінь швидко втомлювався під час навантажень, апетит збережений. Під час клінічного огляду коня реєструвалось помірне тахіпноє – 28 д.р./за хвилину та тахікардію – 52 уд./за хвилину, температура тіла 39,1 °С. Відмічались ознаки утрудненого дихання, а саме раптові напади сухого кашлю, подовжений видих (експіраторна задишка), під час аускультатиї легень з періодичністю прослуховувались свистячі хрипи.

На початковому етапі терапії було рекомендовано покращити умови утримання тварини, запарювати сіно перед годівлею. Після курсу фармакотерапії у тварини реєструвалось покращення клінічного стану. На п'ятий день лікування напади кашлю стали рідшими і менш інтенсивнішими, частота дихання та серцевих скорочень були в межах фізіологічної норми – 19 д.р./за хвилину та 44 уд./за хвилину, температура тіла 38,4 °С. Свистячі хрипи при аускультатиї легень не прослуховувались.

Висновки. Отримані результати свідчать про ефективність даної схеми лікування коня за бронхіальної астми

Список літератури

1. Calzetta, L., Rogliani, P., Page, C., Roncada, P., Pistocchini, E., Soggiu, A., Piras, C., Urbani, A., & Matera, M. G. (2018). Clinical effect of corticosteroids in asthma-affected horses: A quantitative synthesis. *Equine veterinary journal*, 50(5), 594–601. <https://doi.org/10.1111/evj.12815>
2. Calzetta, L., Roncada, P., di Cave, D., Bonizzi, L., Urbani, A., Pistocchini, E., Rogliani, P., & Matera, M. G. (2017). Pharmacological treatments in asthma-affected horses: A pair-wise and network meta-analysis. *Equine veterinary journal*, 49(6), 710–717. <https://doi.org/10.1111/evj.12680>
3. Couetil, L.; Cardwell, J.M.; Leguillette, R.; Mazan, M.; Richard, E.; Bienzle, D.; Bullone, M.; Gerber, V.; Ivester, K.; Lavoie, J.P.; et al. (2020). Equine Asthma: Current Understanding and Future Directions. *Front. Vet. Sci.*, 7, 450.
4. Diez de Castro, E., & Fernandez-Molina, J.M. (2024). Environmental management of equine asthma. *Animals*, 14(3) <https://doi.org/10.3390/ani14030446>
5. Mainguy-Seers, S., & Lavoie, J. P. (2021). Glucocorticoid treatment in horses with asthma: A narrative review. *Journal of veterinary internal medicine*, 35(4), 2045–2057. <https://doi.org/10.1111/jvim.16189>
6. Olave, C. J., Ivester, K. M., Couetil, L. L., Kritchevsky, J.E., Tinkler, S. H., & Mukhopadhyay, A. (2021). Dust exposure and pulmonary inflammation in Standardbred racehorses fed dry hay or haylage: a pilot study. *Vet J.* 271 <https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2021.105654>
7. Simões, J., & Tilley, P. (2023). Decision Making in Severe Equine Asthma Diagnosis and Monitoring. *Animals*, 13(24), 3872. <https://doi.org/10.3390/ani13243872>
8. Simões, J.; Sales Luís, J.; Tilley, P. (2019). Contribution of lung function tests to the staging of severe equine asthma syndrome in the field. *Res. Vet. Sci.*, 123, 112–117.
9. Westerfeld, R., Payette, F., & Dubuc, V. (2024) Effects of soaked hay on lung function and airway inflammation in horses with severe asthma. *J Vet Intern Med.*, 38(1), 469-476 <https://doi.org/10.1111/jvim.16919>

ФІТОПРЕПАРАТИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА АНТИБІОТИКАМ У ПТАХІВНИЦТВІ

В. Д. Іщенко, к.вет.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

e-mail: ischenko_vd@nubip.edu.ua

Вступ. Антимікробна резистентність мікроорганізмів є глобальною проблемою у медицині та ветеринарії. Одним із шляхів її подолання є запровадження технологій, які передбачають відмову від використання протимікробних препаратів при виробництві продукції тваринництва. Отримання продукції птахівництва без використання антибіотиків, яка впроваджується у окремих вітчизняних птахівничих господарствах для отримання безпечної, екологічно чистої продукції зменшує ризик розвитку антибіотикорезистентності. Одним із підходів до екологізації виробництва продукції птахівництва є застосування препаратів та кормових добавок, що мають природне походження й здатні виявляти високу ефективність без негативного впливу на якість отриманої продукції [1-6].

В останні десятиліття, незважаючи на велику кількість синтетичних лікарських препаратів, використовуваних у сучасній ветеринарії й медицині, інтерес до лікарських засобів народної медицини не зник, а навпаки, відродився, що

певною мірою пояснюється ростом побічних реакцій на приймання синтетичних лікарських препаратів. Лікарські рослини мають ряд переваг перед синтетичними, тому що організм тварин біологічно більш близький до світу рослин, ніж до хімічних препаратів. Рослини як лікарські засоби діють на організм більш ніжно, не викликаючи зазвичай ускладнень. Велике значення в лікуванні має різнобічна дія лікарських рослин. Вона обумовлена значною кількістю біологічно активних і супутніх речовин, вміст яких у рослинах віддозований самою природою. Окремі рослини володіють вираженою протимікробною активністю за рахунок наявності рослинних антибіотиків – фітонцидів, а також ряду інших сполук із протимікробною дією [7, 8].

Матеріали та методи. Дослідження проведені на базі навчально-наукової лабораторії клінічних досліджень лікарських препаратів кафедри фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії НУБіП України на поголів'ї кур-